

Kézikönyv a szexuális edukációról tanároknak

UNICEF Magyarország

2020.

Előszó

Ebben a letölthető kézikönyvben az AIDS és nemi betegségek megelőzésére létrejött megelozes.unicef.hu oldal tanároknak szóló anyagait gyűjtöttük össze és rendeztük sorba, annak érdekében, hogy a böngészés mellett egyben is olvasható legyen.

A dokumentumban az érdeklődő tanárok megtalálhatják a szexuális nevelés iskolai kereteiben való megvalósításához nyújtott tanácsainkat, a pedagógusokat segítő videók szövegeit, és azt is, hogy mi a teendő akkor, ha egy tanítványunkat szexuálisan zaklatták vagy bántalmazták.

Honlapunkon az érdeklődők további hasznos információkat találhatnak a nemi betegségek terjedéséről, tüneteiről, illetve a jelenlegi hazai és nemzetközi helyzetről.

Vigyázzunk egymásra, és segítsük hozzá a gyerekeket a tudatos, egészséges élethez.

Tartalom

A szexuális nevelésről.....	4
A szexuális neveléshez való hozzáállás.....	6
Együttműködés a szülőkkel	8
Krízishelyzetek az iskolában	10
Hogyan segíthetsz egy tanítványodnak, ha bajba került, ha bántották?	12
Amikor gyerek bánt gyereket: kortárs szexuális zaklatás.	14
Mi az ártalomcsökkentés, és miért beszélünk róla?	17
A szexuális úton terjedő betegségek jellemzői.....	18
Miért fontos a bizalmi viszony a kamaszokkal?	22
Mit gondol a magyar társadalom a szexuális felvilágosításról? – Kutatási eredmények.....	23
Egy app az erőszakról – UNICEF HelpAPP.....	24

A szexuális nevelésről

Gyakran a szülők az iskolától várják a gyerekek szexuális nevelését, abban bízva, hogy egy 45 perces felvilágosítás a kapcsolódó tantárgyak keretében elegendő. Az iskolai gyakorlat szerint ezt a feladatot a védőnők, illetve a biológia- vagy testnevelés tanárok látják el. Gyakran előfordul az is, hogy a pedagógus kényszerűen is találkozik a témával, ami kényelmetlenül érintheti, esetleg úgy érzi, ez nem is az ő feladata. Ez részben igaz is, hiszen az egészséges szexualitásra nevelés már a születéssel megkezdődik, mivel a csecsemő szoros testi kontaktusban van a szüleivel, tanulva az érintéseket, intimitást, miközben érzékeli szülei kapcsolatát is. Minden szülő saját felelőssége, hogy a gyerek érettségének és életkorának megfelelően beszéljen a kamaszkorral járó testi és érzelmi változásokról, kapcsolati dilemmákról.

De mi is az egészséges szexualitásra nevelés?

A szexedukáció azoknak a beszélgetéseknek és tanításoknak az összessége, amelyek segíthetik a gyerekeket felkészülni a szexualitást érintő kérdésekre, nehézségekre. Ide tartozik például a nemi szervek megnevezése, a bogyiszabály megtanítása, a saját testről és az egészségről való gondoskodás megtanítása, annak megértése, hogy a nem az nemet jelent, illetve a rossz és a jó titkok közötti különbségek oktatása. De a szexedukáció része az is, ha egy gyerek ismeri a saját testének működését, felismeri az érzéseit, vágyait, és felelősségteljesen, a másikat is tiszteletben tartva kifejezi azokat.

Mi a szexuális nevelés célja?

A legfontosabb cél, hogy egy gyerek képes legyen saját magát biztonságban tudni és megvédeni, kellő információval rendelkezzen, és kamaszkorára felkészültnek érezze magát a szexuális élet megkezdéséhez.

Mi a különbség a szexedukáció és a felvilágosítás között?

A szexuális felvilágosítás olyan dolgokról szól, amit a másik fél még nem tud és a tudomására kell hozni. Ez sokszor kimerül az anatómiai részletekben, a védekezési módszerekben és a nemi úton terjedő betegségeken. Az egészséges szexualitás azonban ennél sokkal összetettebb. A szexuális nevelés célja, hogy biztosítsa a tudást azokról a változásokról, amik a testi érésel kezdődnek, majd a nemi vágyak megjelenésével és a szexuális identitás kialakulásával

folytatódnak. A szexedukáció megmagyarázza és tisztázza az érzéseket, értékeket, viselkedéseket, a készségeket fejleszti és megerősíti, valamint elősegíti és fenntartja az olyan magatartást, ami a lehető legkevesebb veszéllyel jár.

Az Egészségügyi Világszervezet ajánlásával a következő alapelvekre kell épülnie a szexuális nevelésnek:

1. A szexuális nevelés számol a gyerek életkorával, fejlettségi és értelmi szintjével, és reagál annak kulturális és szociális körülményeire és szociálpszichológiai nemére. Vagyis alkalmazkodik a fiatalok valóságos életéhez.
2. A szexuális nevelés a szexuális és reprodukív emberi jogokon alapul.
3. A szexuális nevelés a jóllét holisztikus koncepcióján alapul, amely az egészséget is magában foglalja.
4. A szexuális nevelés alapvetőnek tartja a nemek egyenlőségét, az önmeghatározást és a különbségek elfogadását.
5. A szexuális nevelés a születéssel kezdődik
6. A szexuális nevelés az egyének és közösségek fejlesztésével hozzájárul egy igazságos és szolidáris társadalom létrehozásához.
7. A szexuális nevelés tudományosan megalapozott ismereteken alapul.

Hogyan segít, ha a tanárok tájékozódnak ebben a témakörben?

A szexualitást övező tabuk és titkok miatt a nehézségek, problémák gyakran rejtve maradnak. Az erről való beszélgetés, a hozzá tartozó szavak és fogalmak megtanítása preventív hatású is, hiszen így a szexuális zaklatás vagy erőszak könnyebben elkerülhető vagy baj esetén könnyebben kiderül.

A cikkhez tartozó videót [ezen](#) a linken érheti el.

A szexuális neveléshez való hozzáállás

Milyen alapvető hozzáállás szükséges az iskolai szexuális neveléshez?

Leginkább a kíséresen legyen a hangsúly. Fontos, hogy amikor a szexualitást érintő kérdések előkerülnek, a pedagógust ne érje váratlanul, legyen felkészülve erre a helyzetre akkor is, ha tudja: a szexuális nevelés alapjainak otthonról kell származnia. A gyerekeknek koruk és tapasztalataik alapján eltérő tudásuk lehet a szexualitásról, így nagyon fontos, hogy a beszélgetések és a kérdések mentén fel lehessen térképezni, ki hol tart ezen a téren. Ez csoportos helyzetben sokszor nem egyszerű, ugyanakkor lényeges tisztában lenni azzal, hogy milyen információkra vagy milyen témákról való beszélgetésre van szüksége az adott osztálynak. Bár elsőre nehéz lehet elképzelni, hogyan lehet bevinni az osztályba ezt a témát, jó kiindulási pontok a leghétköznapibb helyzetek vagy társas érintkezések, amik jelen vannak az iskolában. A tanári hozzáállás legyen egyszerű, segítőkész és ítékezésmentes, így amikor segítséget keres a gyerek, tudja, hogy ilyen témákban is fordulhat a pedagógusához. Sokszor a szexualitást érintő problémákat kínosnak élheti át az érintett, emiatt fontos, hogy a pedagógus felkészült legyen a szavak és az érzelmek szintjén is. Ez elsőre nagy falatnak tűnhet, de ne ijedjünk meg! Senki sem tudja mindenre a választ, nekünk sem kell. Elég, ha elfogadjuk a kérdést, és segítünk választ találni, például hiteles információforrást ajánlva.

Milyen információkat nyújthat egy pedagógus?

A legkönnyebb a testi változásoktól kezdeni, mivel az előbb-utóbb mindenkit érint. A különbözőséget nyugodtan ki lehet emelni, akár a formákról, akár a változás időpontjáról van szó.

- Fontos nekik, hogy illeszkedjenek a többiek közé, ezért gyakran szégyellik a változásokat. Sokat tud segíteni, ha a pedagógus azt közvetíti, hogy a változás és az egyéni különbség is természetes. Lényeges az is, hogy a fiúk is halljanak a menstruációról és a lányok is a magömlésről, mivel nemcsak a saját testről és annak változásairól érdemes tudni, hanem az ellenkező nemről is. Ezért nem ajánljuk, hogy az ilyen beszélgetések alkalmával nemek szerint különválassuk a gyerekeket, mert azzal egyrészt tabusítjuk a témát, másrészt elveszünk a lehetőséget a hiteles információhoz jutás elöl, illetve erősítjük a szakadékot a nemek egymás iránti elfogadása között.

- A fogamzásgátlás különböző formáit is fontos bemutatni és mesélni az előnyökről, hátrányokról, akár javasolni a többféle módszer kipróbálását – kihangsúlyozva az orvosi jelenlét szükségességét bizonyos helyzetekben. A pedagógus motiválhat egészséges és biztonságos kapcsolatokra. Beszélgetést kezdeményezhet a kapcsolatok (akár baráti, akár szerelmi) természetéről, különös tekintettel a szerepek, felelősség, kölcsönösség, valamint a saját és a másik határainak felismerésére és betartására.
- Itt érdemes szóba hozni azt is, hogy egy kapcsolatba belefér-e egymás üzeneteinek titokban való elolvasása, vagy hogy hol kezdődik az érzelmi zsarolás. További beszélgetéseket kezdeményezhet a szexualitás, beleegyezés, fogamzásgátlás, nemi úton terjedő betegségek megelőzésének témakörében is. Készségeket fejleszthet például a kapcsolatokról való beszélgetésekkel, a megjelenő érzések és párkapcsolati elvárások, valamint a saját határok felismerésével. Egy tanár az intimitás és gyengédség jelentőségét is növelheti, és mintaként szolgálhat arra, hogy az érzésekről, nehézségekről és kérdésekről lehet és kell is beszélni. Illetve a felmerülő konfliktusok megfelelő rendezésével pozitív mintát mutathat.

Elengedhetetlen, hogy a pedagógus felismerje, hogy ezek közvetítése a gyerek igényeit szolgálja politikától, vallástól, kultúrától függetlenül.

A cikkhez tartozó videót [ezen](#) a linken érheti el.

Együttműködés a szülőkkel

Már volt szó róla, hogy a szexuális nevelés születéskor kezdődik, és tulajdonképpen egy egész életen át tartó folyamat, ezért ebben a szülőknek van elsődlegesen szerepe. Azonban a 6/7–18/19 éves gyerekek az ébren töltött idejük jelentős részét iskolában töltik, így elkerülhetetlen, hogy az ott jelen lévő pedagógusok és társak is részévé váljanak ennek a folyamatnak. De hogyan lehet a szülőkkel szövetkezni a szexuális nevelés kapcsán? Miért ez a leghatásosabb?

Ahogy a gyerekek iskolai előmenetelével, úgy a nevelésükkel kapcsolatban is fontos, hogy az iskola és a szülők között gördülékeny legyen a kommunikáció. Az otthoni és az iskolai események közösen hatnak a gyerekekre, ezért a két szintéren jelen levő felelős felnőttek együttműködése elengedhetetlen. Fontos, hogy mindkét helyről hiteles információk érkezzenek. A legjobb, ha a felnőttek hasonló értékeket és hasonló elfogadást közvetítenek a gyerekek felé, de már az is sokat használ, hogy ha az egyik helyről pozitív üzeneteket kap. De meddig felelősek a tanárok a diákokért? Ha az iskolában történik valami, de online, akkor is felelősek vagyunk-e? Számít-e, hogy mit csinál a gyerek sulis után? Nem könnyű meghúzni a határokat abban, hogy meddig felelősek a tanárok a diákjaik viselkedéséért és hogylétéért.

Különösen nehéz kérdés ez az online tér kapcsán, hiszen sok iskolai bántalmazás manapság már nem is az iskola falain belül zajlik, hanem este, otthon – hasonlóan például a pornónézéshez. Vajon a tanárnak kell-e reagálnia arra, ha a diákjai az otthonukban fogyasztanak pornót? Abban az esetben, ha ez az iskolában is megjelenik (például közösen nézik az iskolában, romlik a teljesítményük a tanulásban, kihat a viselkedésükre), igen. A tanároknak sokszor már a megjelenő problémát kell megoldaniuk: kiközösítettek valakit, az egész osztályban terjed egy pornó videó, vagy éppen a gyerekeknek hirtelen rengeteg kérdésük lesz a szexualitással kapcsolatban. Ezek viszont sokszor megelőzhetőek lennének foglalkozásokkal, beszélgetésekkel – ez a szexuális nevelés azon része, amely az iskola falain belül fontos és megvalósítható. Jelenthet ez érzékenyítő tréninget, beszélgetést, egy aktuális témát érintő film megnézését-megvitatását vagy bármit, amit a pedagógus hitelesen vállalni tud.

Na és meddig mehet el egy tanár? Fontos, hogy a gyerekeket meghalljuk, és vegyük észre a jeleket! A témában több hazai film is készült a közelmúltban. Ezekről érdemes tájékozódnotok. Az iskolák háziarendjében van vonatkozó iránymutatás és valamennyire a törvény is támpontot ad, azonban ezek csak a szélsőséges esetekről szólnak. A hétköznapiakban gyakoribb, hogy alig észrevehető különbség van oké és nem oké gesztus között. A szerelmi, szexuális vagy

szexualitással átszótt kapcsolat nem elfogadható, de semmi más sem, ami bármely fél számára nincs rendben. Például, ha az egyik diák nem szereti, ha összeborzolja a haját, vagy drágámnak hívják, az ugyanúgy határátlépés, mint egy intimebb testrész megérintése. Mindenkinek egyedi határai vannak – ezekre nehéz odafigyelni sok diák esetében, mégis szükségszerű. Bármilyen gyerek és felnőtt közötti kontaktusra igaz, hogy nem elfogadható, ha nem a gyerek szükséglete van előtérben, hanem a felnőtt igénye vagy vágyának kielégítése.

Az intézményes érdekek nem előzhetik meg a gyerek érdekeit – mindig a gyerekeket kell védeni! Minden jelzést komolyan kell venni! Manapság sokszor szembesülünk azzal, hogy gyerekekkel szembeni visszaélések rejtve maradnak intézményes érdekek miatt, miközben az iskola arra hivatott, hogy óvja és tanítsa a diákokat. Pedagógusként legfőbb feladat a gyerekek igényeire és szükségleteire való odafigyelés, adott esetben az érdekeik képviselése, védelme. Egy gyerek sosem állít ok nélkül olyat, hogy visszaélés történt vele szemben. Az ilyen jelzéseket mindig vegyük komolyan!

A cikkhez tartozó videót [ezen](#) a linken érheti el.

Krízishelyzetek az iskolában

Ha valakit szexuális tevékenységbe vonnak bele akarata ellenére, az szexuális visszaélésnek, erőszaknak számít. Az elkövető teheti ezt erőszakkal, megfélemlítéssel, zsarolással, vagy kihasználhatja a másik tehetetlenségét. Olyat tesz, olyan határt lép át, amivel a másik testi és lelki sértetlenségét rombolja, ami élete végéig hatással lesz az érintettre. Gyermekkorban ez még súlyosabb, mivel a gyerek felnőttől szenved el bántalmazást, akitől általában az óvást, biztonságot várja el. Legtöbbször ismeri is az elkövetőt. Sokan ilyenkor megkérdézik, hogy mi számít olyan érintésnek, ami már bántja a gyereket.

Már megölelni sem szabad? Természetesen nem erről van szó. Az számít visszaélésnek, ami nem a gyerek érdekét, szükségletét elégíti ki, hanem a felnőttét, vagy a gyerek egyszerűen rosszul, kellemetlenül érzi magát a helyzetben. Tanárként különösen fontos, hogy felismerjük a visszaélést és a hatását a gyerekre nézve: magába fordulhat, feladhatja korábban kedvelt tevékenységeit, szorongás és depresszió jeleit mutathatja, magatartása szélsőségessé válhat. Erős félelmet, rettegést vagy dühöt élhet át, viselkedése ugyanakkor kihívó is lehet. Fontos, hogy tudja, hogy problémájával fordulhat egy felnőtthez, és elmesélheti, hogy mi történt vele. Minden ilyen történetet komolyan kell venni, elfogadni az érzéseit és megtenni a szükséges lépéseket. Tanárként biztonságot és elfogadást kell nyújtani, a lehetséges kivizsgálást vagy nyomozást pedig a szakemberekre kell bízni. Ilyen esetben az igazgatónak kell jelezni, akinek tájékoztatni kell a szülőt és bevonni a megfelelő szakembereket: iskolai szociális munkást, gyermekvédelmi felelőst, pszichológust, és értesíteni a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatot.

Ugyanakkor fontos hangsúlyozni, hogy a pedagógus is a jelzőrendszer része, és minden esetben 72 órája van, hogy megtegye az anonim jelzését a családsegítő felé. Ha ez elmarad, azzal nem teljesíti a kötelezettségét. Ezek a jelzések nagyon sok intézkedést igényelnek, ami sokszor fájdalmas érzéseket, nehéz pillanatokot okoz a szereplőknek. Gyakran nagyon hosszúak és újratraumatizálóak lehetnek, így különösen fontos, hogy a gyerek lépről lépésre tudja, hogy mi fog történni, és kísérje őt valaki a folyamat minden pontján. Ilyen helyzetekben sokszor nehéz megfelelő döntéseket hozni, ezért érdemes előre gondolkodni és protokollokat kidolgozni, gyermekvédelmi irányelvet létrehozni. Például a Hintalovon Alapítvány foglalkozik ezzel a témával, az együttműködés pedig egy külső szempontot hozhat, és segíthet a biztonságos környezet visszaállításában.

Az internet és az okostelefonok, kütyük használata az iskolában megteremti annak a lehetőséget, hogy illetéktelenek lássanak olyan intim képet vagy videót, aminek a szereplője nem a nyilvánosságnak szánt. Elengedhetetlen a beszélgetés arról, hogy ezt hogyan lehet elkerülni, milyen hatással van az áldozatra, és milyen következményekkel jár, ha ez megtörténik. Előfordulhat, hogy a tanárok ebbe nem látnak bele, hiszen bármilyen online csoportot létre tudnak hozni a diákok, amihez nincs hozzáférésük. Ezért nagyon fontos a digitális biztonságról és terekről beszélgetést kezdeményezni, szabályokat lefektetni, hogy ha szükséges, a diákok tudják, hogy kihez fordulhatnak. A jogok tisztázása – például hogy a szexuális tartalmú kép birtoklása gyermekpornográfiának minősül – az egyik alappillére lehet egy ilyen beszélgetésnek, ami egy másik alkalommal folytatódhat a kép megosztásának következményeivel, az előidézett konfliktusok és érzelmek megvitatásával.

Valós veszély a pornográf tartalmak, videók nézése is a szünetekben, ami jelentős negatív hatással lehet a gyerekekre, kapcsolataikra. Ebben a helyzetben a tanároknak szoros együttműködést kell kialakítani a szülőkkel: és közösen átbeszélni a pornó lehetséges hatásait és azt, hogy hogyan lehet ezeket megelőzni, milyen alternatívákat lehet kitalálni.

A terhesség- és nemibetegség-megelőzés tekintetében a tanárok feladata elsősorban a prevenció, például a megfelelő védekezés átbeszélése. Ugyanakkor, ha az egyik tanuló teherbe esik, szem előtt kell tartani az ő érdekeit és biztonságát, diszkrécióval és a gyerekjogokat figyelembe véve. Fontos, hogy a terhesség ne legyen tabu vagy szégyennel telített élmény, az iskola pedig segítse az érintett diákot. A legjobb megoldások egyike lehet, ha a szülő le tud ülni az iskola vezetésével, a gyerek jelenlétében. Ekkor lehetőség adódik arra, hogy meg tudják beszélni a lehetséges lépéseket, bevonva ebbe minden szereplőt. A gyermekvédelmi irányelveket tartalmazó protokollban érdemes kitérni a várandós diákok esetére is, hogy az iskola elkerülje a legrosszabb megoldást – mint például a diák magántanulóvá tételét –, valamint a titok keringését és ártalmait.

A cikkhez tartozó videót [ezen](#) a linken érheti el.

Hogyan segíthetsz egy tanítványodnak, ha bajba került, ha bántották?

Pedagógusként vagy más segítő szakemberként könnyen kerülhetsz olyan helyzetbe, hogy egy gyereknek, fiatalnak te leszel az első számú bizalmi személy, akihez fordulhat, ha bajba került vagy nyomasztja valami. Az is előfordulhat, hogy szakmai szerepedben, de nem közvetlenül az érintett gyerektől tudod meg, hogy valaki veszélyben van, vagy könnyen veszélybe kerülhet, ha nem kap segítséget. Nem egyszerű helyzetek ezek, sokszor nem is olyan könnyű a gyerek érdekét szolgálva, etikusan, szakmai kompetenciahatárainkon belül, de mindeközben magunkat is védve beavatkozni.

Az alábbi pontokkal szeretnénk néhány szempontot adni, amik segíthetnek ezekben a helyzetekben jó döntéseket hozni, helyesen reagálni.

1. Ne ess pánikba és ne háríts! Ha valami ijesztővel, nem várttal, ha egy gyerek traumájával vagy akut veszélyeztetésével kell szembesülni, mindkét reakció érthető és természetes. Ha komolyan veszed és megérszed a saját felelősséged súlyát, az okozhat igen nagy ijedséget és jogos aggodalmakat, de az is érthető, ha ott van annak a kísértése is, hogy ne avatkozz bele, ne is vedd észre a bajt. Az a gond, hogy egyik hozzáállás sem segít közelebb a megoldáshoz, és nem szolgálja az érintett gyerek érdekét. Pánik vagy hárítás helyett adj magadnak időt, ha kell, kérj azonnal segítséget, és gondold át, mit tehetsz a gyermek biztonsága érdekében és kit tudsz bevonni a megoldásba.

2. Adj időt és légy nyitott, amikor az érintett gyerekekkel beszélsz! Akár közvetlenül egy gyerektől tudod meg, hogy bajban van, akár máshonnan derül ki egy veszélyes helyzet, fontos sort kerítened az érintett gyerekekkel, fiatalokkal egy személyes beszélgetésre. Fontos ehhez megteremteni a nyugodt helyszínt, a zavartalan időt. Akkor beszéljétek, amikor legalább a saját részedről tudod, hogy most van időd és erőd odaszánni a figyelmedet, és nyitott lenni egy feltehetően nehéz történetre. Sokszor már azzal nagyon sokat segíthetsz, hogy ott vagy, meghallgatsz és nem ítélsz, nem hibáztat, nem akarsz gyorsan túl lenni az egészen.

3. Ne ítélsz, és inkább kérdezz, mint állíts! A diákok talán ahhoz vannak szokva, hogy a tanáruk mindig tudja a jó megoldást, a tanár elmondja, mit kell csinálni, és megítéli mi a jó és mi a rossz. A segítő beszélgetés nem így működik. Személyes kérdésekben a pedagógus vagy más felnőtt szakember nem ismer minden körülményt, és a gyerek érzéseit, félelmeit, motivációit is csak akkor fogja megismerni, ha a bajba jutott fiatal bizalmat szavaz neki. Fontos, hogy a megértéséről és elfogadásáról biztosító támogató mondatok mellett legyenek jó

kérdéseid, amik segítik a helyzet feltérképezését. Kérdezz nyitott kérdésekkel, és kerüld, a „miért”, illetve „miért nem” kezdetű kérdéseket, mert sokszor sugallhatnak rosszallást, ítélezést!

4. Vond be a szülőket – ha lehetséges! Ha egy gyerek bajban van, fontos, hogy a szülei is tudjanak róla. Kötelességed is, felelősséged is őket bevonni. Ugyanakkor sokszor nem pusztán életkori sajátosság, hogy nem olyan könnyű a gyereknek a szülőhöz fordulni, ha veszélyben van vagy segítségre van szüksége. Ezt is érdemes feltárni a beszélgetés során: milyen a kapcsolata a szülőkkel, mit gondol, hogyan fognak reagálni a történetekre, számít-e a támogatásukra? Ha egy gyerek fél a szüleitől, azt nagyon komolyan kell venni! Lehetséges, hogy éppen a családja diszfunkcionalitása vagy a családon belüli erőszak miatt szorul a segítségedre, de az is jellemző, hogy a családon kívül bajba kerülő gyerekeket otthon sem várja érzelmi biztonság és megtartó háttér.

5. Tegyél jelzést! Egy gyermek veszélyeztetését megszüntetni nem a te egyszemélyes feladatod! Fontos, hogy a gyereket partnernek tekintve, vele a lehetőségeket átgondolva keressétek azt az utat, amit ő is el tud fogadni megoldásnak, de mindeközben azt is érdemes határozottan képviselni, hogy ha egy kiskorú veszélyben van, akkor azt nem tarthatod titokban. Ez önmagában lehet nagyon elrettentő, ezért fontos, hogy legyen néhány saját, hiteles mondatod a gyermekvédelmi jelzésről és a rendszer működéséről. Ha a gyerek nagyon ragaszkodik a titoktartáshoz, akkor érdemes átbeszélni, hogy mitől tart, milyen félelmei vannak és mitől érzene magát biztonságban. Neked is segít hitelesen érvelni a gyermekjólét szereplőinek bevonása mellett, ha vannak személyes kapcsolataid, és ha tudod vállalni az eset utánpótlásában a személyes részvételt.

6. Kérj segítséget a magad számára is! Nem csak a gyermek érdeke, hogy te ne maradj a segítő szerepben egyedül! Fontos, hogy a saját munkaköri szerepedben is legyen lehetőséged teamben gondolkodni egy-egy nehéz helyzeten. Ha egy eset érzelmileg is megterhelő számodra, megoszthatod a negatív érzéseidet a kollegáiddal. Ha úgy érzed, könnyebb lenne a névtelenség megőrzése mellett mással közösen gondolkodni a gyerek érdekében, és az eset kapcsán rád került érzelmi terheket is szívesen leraknád valahol, hívd a 116 000 ingyenes hívószámon elérhető segélyvonalat!

Amikor gyerek bánt gyereket: kortárs szexuális zaklatás

Amikor szexuális bűncselekményekre gondolunk, leggyakrabban egy olyan kép jelenik meg előttünk, ahol egy idegen férfi bántalmaz egy fiatal lányt. A statisztikák szerint nem ez az a helyzet, amitől leginkább tartani kell. Az áldozat lehet férfi és fiú is, az elkövető is lehet nő, illetve lány, és elkövető és áldozat leggyakrabban ismerik egymást személyesen is, vagy internetes ismerkedés előzi meg a visszaélést, erőszakot. Sajnos az sem biztos, hogy az elkövető felnőtt... A kortársak közötti szexuális bántalmazás, zaklatás, visszaélés eseteiben, ahol mindkét fél kiskorú, valójában mindenki áldozat. A gyerekeket körülvevő felnőttek felelőssége, hogy ilyesmi ne történjen meg.

A tizenévesek közösségi élete, az ismerkedés, a kapcsolatok alakulása és sajnos a bántások, visszaélések is egyre nagyobb arányban online színtereken valósulnak meg, így egyre jobban ki vannak téve a kortársaik bántó, vagy akár félelmet keltő viselkedésének az interneten is. Miközben a technológiai fejlődésnek rengeteg pozitív hatása van, sok olyan lehetséges veszélyt is magában hordoz, mint például a kortársak közötti online szexuális zaklatás. Ahhoz, hogy a fiatalok jóllétét offline és online is biztosítsuk, alapvető, hogy az online szexuális zaklatás kérdéskörével is foglalkozzunk.

Az online szexuális zaklatás olyan kérértlen szexuális magatartás, mely internetes felületen történik. Az online szexuális zaklatás számtalan formában megjelenhet, de a zaklatás minden esetben digitális tartalom (fotók, videók, bejegyzések, üzenetek, oldalak) felhasználásával, különböző (nyilvános vagy nem nyilvános) online felületen történik, gyakran közösségimédia-oldalokon, kommunikációs alkalmazásokon, vagy online játék közben, illetve szórakoztató tartalmakat megosztó felületeken.

Az online zaklatás megalázó, az áldozat számára fenyegető, kizsákmányoló, a negatív hatása pedig hosszan tartó lehet.

Az áldozatok fiúk és lányok is lehetnek, de a kutatásunkból egyértelműen látszik, hogy az online szexuális zaklatás bizonyos formáinak a lányok könnyebben válnak áldozataivá, valamint a lányokat ilyen esetekben jobban elítélik társaik, mint a fiúkat. Bárkiből lehet áldozat, de különösen veszélyeztetettek azok a fiatalok, akik más valós, vagy feltételezett tulajdonságaik miatt sérülékenyebbek: vélt vagy valós nemi identitásuk, szexuális orientációjuk, származásuk, vallásuk, pszichés állapotuk, speciális nevelési igényük, vagy valamilyen fogyatékoságuk miatt. A bántalmazásoknak ez a típusa gyakran együtt jár más, a másoknak ártó szexuális viselkedéssel és offline szexuális zaklatással is. Az online zaklatás különböző formái gyakran

párhuzamosan történnek olyan online felületeken, ahonnan a tartalmak könnyen újra- vagy továbboszthatók.

Az online szexuális zaklatás elkövetője is lehet természetesen felnőtt, akár ismerős, akár idegen, aki a netes felületeken szemelte ki áldozatát, de sokkal gyakoribb – és gyakran tovább titokban marad – a kortársak közötti zaklatás. Jellemzően az iskolai környezetben, vagy más helyi offline közösségekben indul, ahol sajnos jellemzően aktív közönségre is talál, ami tovább fokozza az áldozat szorongását, miközben a szemlélőkre is negatív hatással van az online szexuális zaklatás, függetlenül attól, hogy részt vesznek-e a zaklatásban, vagy sem.

Milyen helyzetekre kell gondolni? Például a bántalmazó, zaklató névtelen profilt hoz létre azért, hogy szexuális tartalmak terjesztésével megszégyenítsenek egy osztálytársat, kortársat. Vagy egy szakítás után egy fiatalról az ex bosszúból meztelen képet oszt meg azért, hogy megalázza. Egy másik szituációban a barátok közötti vita elfajul, és egy fiatalról egy olyan profilt hoznak létre, amelyen melegnek, leszbikusnak, vagy biszexuálisnak állítják be. Egy fiatal megoszt egy képet magáról, amire megszégyenítő megjegyzéseket, szexuális tartalmú kommenteket kap. Előfordul az is, hogy egy fiatal könnyebben osztja meg az érzéseit egy idegennel online, amit a kortársak kihasználhatnak, így a bántalmazók álprofilok mögé bújva szereznek meg információkat, majd ezeket az intim történeteket megosztják és megbeszélik online. Meztelen képet osztanak meg valakiről vagy valakinek a nevével, azt sugallva, hogy a kép róla készült. És a sor még folytatható...

A leggyakoribb esetek négy kategóriába sorolhatóak:

1. Intim képek és videók beleegyezés nélküli készítése és/vagy megosztása.
2. Szexuális tartalmú fenyegetés, online szexuális tevékenységre kényszerítés, vagy szexuális tartalommal zsarolás.
3. Megfélemlítés, a közösségből való kizárás vagy zaklatás, az áldozat számára megalázó, felkavaró, vagy diszkriminatív szexuális tartalommal.
4. Nemkívánatos szexualizálás, azaz az áldozat nem kívánt szexuális kommenteket vagy tartalmakat kap.

Az online szexuális bántalmazás nem fogadható el, és nem szabad a kamaszkorral járó viselkedésnek tekinteni. Ha szexuális erőszak, kényszerítés, zsarolás, vagy kizsákmányolás gyanúja merül fel, illetve, ha 12 év alatti gyereket vagy gyerekeket szexuális tevékenységbe vontak be, a rendőrség bevonása is szükséges. Hasonlóképpen akkor is, ha egy gyerek jelentős, vagy közvetlen veszélynek van kitéve, vagy nagyszámú gyermeket érint az eset. A zaklatás

részeként olyan fotó, videó is előkerülhet, amely bűncselekmény (például testi sértés vagy szexuális erőszak) elkövetését rögzíti, természetesen ilyenkor is azonnal a rendőrséghez kell fordulni.

A rendőrség és a gyermekvédelmi szereplő bevonásától gyakran az áldozat is tart, sokszor kifejezett kérése, hogy maradjon titok, ami történt, de szülőként, pedagógusként, más segítő felnőttként, akinek tudomására jut egy ilyen helyzet, ezt az utat nem választhatjuk. Ugyanakkor sok minden mást megtehetünk, hogy könnyebb legyen az áldozat helyzete: odafordulásunkkal, elfogadásunkkal támogathatjuk. Őszinte érdeklődéssel, kérdéseinkkel segíthetjük feltérképezni a helyzetet, de érthető, ha az áldozatnak szüksége van egy kis időre, hogy egyáltalán saját maga megértse, átlássa, ami történt. Ha az áldozat készen érzi magát, hasznos lehet a zaklatással kapcsolatos érzéseit felszínre hozni, ezekre reflektálni. Érdemes együtt végiggondolni, hogy mi lenne számára a legmegfelelőbb segítség, és egy gyakorlati tervet készíteni ehhez. Azoktól a személyektől eltekintve, akiknek tudniuk kell egy online szexuális zaklatással kapcsolatos incidensről (például a gyermekvédelmi felelős), hasznos lehet néhány olyan, a gyerek mindennapi környezetét jelentő tanárt, edzőt, más segítőt vagy kortársat is bevonni, akik kellő érzékenységgel tudják támogatni az áldozatot – ugyanakkor az is fontos, hogy aki nem támogató személy és hivatalból nem kötelező az értesítése, az ne tudjon a történetekről, ha az áldozat így szeretné.

Az online bántalmazás éppúgy fáj, mint a fizikai világban kapott sebek, és a történetek feldolgozásához érdemes pszichológiai segítséget keresni az áldozatnak, illetve segíteni azt a közösséget is, ahol tudtak a bántalmazó folyamatról. Fontos feltárni, milyen esetleges közösségi problémák vannak a háttérben, és az adott helyzetet felhasználni a későbbi zaklatások és egyéb bántalmazások megelőzésére.

A szexuális bántalmazások természetéről, megelőzéséről, és kifejezetten a kortársak közötti online szexuális zaklatásról további cikkeket olvashat [itt](#) és [itt](#). Az interneten látott, kiskorúakat ábrázoló szexuális tartalmakat, vagy más módon sértő, káros, illegális képet, videót, szöveget az [Internet Hotline online bejelentő felületén](#) bárki bejelenthet.

Mi az ártalomcsökkentés, és miért beszélünk róla?

A Gyermekegyezmény 33. cikke kimondja, hogy az Egyezményt aláíró tagállamoknak mindent meg kell tenniük annak érdekében, hogy megvédjék a gyerekeket a kábító- és pszichotrop szerek tiltott fogyasztásától, és hogy megakadályozzák a gyerekeket abban, hogy ezeknek a szereknek az előállításában és kereskedelmében részt vegyenek.

Amikor a kábítószer-fogyasztás visszaszorításáért harcolunk, nem dughatjuk homokba a fejünket: bár alkoholt és cigarettát is csak 18 éven felüliek vásárolhatnak a hatályos jogszabályok szerint, mégis gyakran találkozunk hétköznapi parkban cigarettázó, vagy péntekszombat este a belvárosban alkoholt szűrőszelgető gyerekekkel. Gyakori tapasztalat, hogy a cigaretta és az alkohol mellett illegális kábítószereket, fűvet, vagy szintetikus anyagokat is fogyasztanak 18 éven aluliak.

Az UNICEF Magyarország prevenció programokkal, tájékoztatással és lobbitevékenységgel küzd azért, hogy ez a helyzet megváltozzon, de érdemesnek tartjuk honlapunkon bemutatni az ártalomcsökkentéssel foglalkozó szervezetek munkáját is. Az ártalomcsökkentés olyan stratégiákat és programokat jelöl összefoglaló néven, amik a fogyasztás tényéből indulnak ki, és arra törekszenek, hogy a káros hatásokat mérsékeljék. Ilyen például a bulikban ingyenes víz osztása a bulizóknak (a szórakozóhelyeken az alkoholmentes italok gyakran szinte drágábbak, mint az alkoholos italok), vagy intravénás kábítószer-fogyasztók által gyakran látogatott helyeken tűcsereprogram működtetése (így steril tűkhöz juthatnak a felhasználók, és csökken a fertőzött tű használatának esélye).

Az ártalomcsökkentő programokkal az ilyen szervezetekben dolgozók meg tudják szólítani azokat a fiatalokat, akik korábban nem vettek részt prevenció programokban, vagy ha részt is vettek, nem volt elég hatékony ahhoz, hogy ne akarjanak alkoholt, cigarettát, vagy más kábítószert fogyasztani.

A cikk folytatását egy létező ártalomcsökkentő program leírásával bővebben elolvashatja [honlapunkon](#).

A szexuális úton terjedő betegségek jellemzői

A szexuális úton terjedő megbetegedések kifejezés (nemzetközileg ismert rövidítése az angol Sexually Transmitted Disease alapján STD) olyan betegségcsoportot jelöl, mely szigorúan szexuális kapcsolat (orális, hüvelyi, anális) révén fertőz. A szexuálisan átvihető fertőzések nem mindenkiben okoznak észlelhető tüneteket, de az biztos, hogy minél gyengébb az immunrendszer, annál nagyobb a valószínűsége a tünetek megjelenésének. Ezért a szexuálisan átvihető fertőzések elkerülésének a leghatékonyabb módja a gumióvszer használata.

A szexuálisan átvihető fertőzéseket többféle módon csoportosítják.

Gyógyíthatóság szempontjából:

- Gyógyítható: Gonorrhoea, Syphilis, Chlamydia
- Nem gyógyítható, de kezelhető, kontrollálható: Humán herpeszvírus (HSV), Hepatitis vírusok (A,B,C,D,E), Human Papilloma Vírus (HPV), HIV-vírus, Zika-vírus

Kórokozók szerint:

- Baktérium okozta megbetegedés: Chlamydia, Gonorrhoea (más néven tripper vagy kankó), szifilisz
- Vírus okozta megbetegedés: Hepatitis-vírusok, herpeszvírusok, HPV, HIV-vírus, Cytomegalovírus (CMV), Epstein-Barr vírus (EBV), Zika-vírus, Molluscum (más néven uszodaszemölcs)
- Parazita okozta megbetegedés: tetvek, rühatka, Trichomonas

A vírusfertőzések nem gyógyíthatóak (kivéve a Hepatitis C – HCV – vírust), a gyógyszeres kezeléssel a tünetek enyhíthetőek, és a betegség súlyossága csökkenthető.

Szexuális úton leginkább az alábbi vírusok terjednek:

Herpeszvírusok

HSV-I. – Humán herpeszvírus I.: Az ismert ajakherpesz a herpeszvírus 1-es típusa, elsősorban a száj környékén található, csókolózással vagy a vírust hordozó pattanások érintésével terjed. A hólyagos kiütések elsősorban az ajkakon, a szájban, torokban, néha a péniszben jelennek meg.

Kezelése: Acyclovir vagy Valacyclovir tartalmú kenőccsel javasolt. Ez csak a tünetek enyhítésére alkalmas, a herpeszfertőzés bármikor kiújulhat.

HSV-II. – Humán herpeszvírus II.: Orális, hüvelyi, vagy anális közösülés útján terjed. Férfiakban a péniszben, a csípő alsó részén és a combokon fájdalmas, vörös dudorok jelennek meg. Nőknél a tünetek a hüvely környékén jelennek meg, fájdalmas vizeléssel, lázzal járhat. Kísérő tünet lehet a mellben lévő nyirokcsomók megduzzadása is.

Kezelés: Acyclovir, Femcyclovir, Valacyclovirral történhet, de tünetek bármikor kiújulhatnak.

Hepatitis vírusok

Átvitel: szexuális közösülés útján. (Különösen veszélyes a fertőzött széklettel való találkozás). A Hepatitis B és C vérrel, vérkészítménnyel is terjed. A tünetek jellemzőek az influenzafertőzés tüneteire, súlyosabb esetekben magas láz, hasi fájdalom, hányás, sárgaság is gyakori.

Kezelés: nyugalom, sok folyadék fogyasztás, antibiotikum a latens bakteriális fertőzések miatt.

Hepatitis B (HBV) esetében ma már 14 éves korban kötelező a vakcina, mely 3 oltásból áll.

Az első oltás után 1 hónappal történik a második és 6 hónappal később a harmadik oltás. Mindhárom oltást ugyanazzal az oltóanyaggal kell elvégezni, és nagyon fontos az oltások igazolása az oltási könyvben. Gyakran fordul elő, hogy a második és harmadik oltás nem következik be, emiatt nem alakul ki a védekezésre alkalmas ellenanyag szint. Az aHBs szintet folyamatosan ellenőrizni kell, és ha egy bizonyos értékhátár (10 IU/ml) alá csökken, javasolt egy újabb megerősítő oltás beadása.

A Hepatitis B fertőzés lehet akut vagy krónikus. Ha a kismamában aktív vírusfertőzés áll fenn, a magzat BV vírussal megfertőződik, és nagy eséllyel krónikus HBV fertőzés fog nála kialakulni. Ezért fontos és kötelező a terhes anyák HBV szűrése. HBV pozitív anyáknál szülés után azonnal az újszülött aktív és passzív immunizációja (védekezőképessége) megtörténik.

Human Pappiloma Vírus (HPV)

Ma már több mint 150 genotípusa ismert a HPV-fertőzésnek. Vannak közöttük magas kockázatú, közepes, és alacsony kockázatú genotípusok (vagyis genetikai felépítésűek).

A legismertebb, és egyértelműen onkogén a 16 és 18-as genotípus, mely a HPV okozta daganatok kórokozója (méhnyakrák, anus carcinoma, a pénisz és a mandula daganatos elváltozása). Nem onkogén, de nagyon komoly elváltozásokat okoz a 6-os és 11-es genotípus. Ezek a genotípusok felelősek a szemölcsök, (nemi szerveken is megjelenne) hólyagok (condylomák) megjelenéséért. A condylomák gyakran a végbél tájékán, a hüvely és húgycső környékén, a péniszen (makkon) megjelenő karfiolszerű, gyakran fájdalmas képződmények.

Kezelés: eltávolításuk lézerrel történik, ami nem veszélytelen, és csak szigorú feltételek mellett történik. (egyre több adat van arról, hogy a lézeres kezelés során az aerosol miatt a vírusok bejutnak a lézerezést végző személy légútjába, és ott később rosszindulatú, HPV okozta daganat alakul ki).

A HPV fertőzés elkerülésére javasolt a fiatalok vakcinálása (még a szexuális életük megkezdése előtt).

Ma háromféle oltás létezik: 2 komponensű, 4 komponensű és 9 komponensű.

A 4 és 9 komponensű vakcinák nemcsak daganatos elváltozások, hanem a szemölcsök és condylómák ellen is védelmet nyújtanak.

HIV-fertőzés

A HIV fertőzés többféle úton történhet, de a szexuális úton történő fertőzés a leggyakoribb. A HIV estében elsősorban a passzív partner a legveszélyeztetettebb. A hüvelyi fertőzés ritkábban

következik be, de az anális behatolás során a hámsejtek sérülnek, és a vírus könnyebben talál olyan sejtet, mely CD4 receptorral rendelkezik, és amit képes megfertőzni. Az anális sérülés és a fertőződés nőkben és férfiakban egyaránt nagy eséllyel bekövetkezik.

A HIV-fertőződés után az akut tünetek kb. 14 nap múlva jelentkeznek (nyirokcsomó-duzzanat, magas láz, levertség, rossz közérzet, hányás, apró piros kiütések testszerte) Ezek a tünetek 2 héten belül eltűnnek, de megindul az immunrendszer lassú, folyamatos leépülése.

Kezelés: ma már rengeteg gyógyszer áll rendelkezésre a HIV fertőzöttek kezelésére. A kombinált gyógyszerek a HIV vírus szaporodását gátolják, különböző támadásponton. A HIV fertőzés nem gyógyítható, de a gyógyszereszedési protokollok betartásával a vírus szaporodás megállítható, a betegek normális életet élhetnek, gyerekük is lehet.

Miért fontos a bizalmi viszony a kamaszokkal?

Kézikönyvünkben számos cikkben adunk tanácsot arra nézve, hogy hogyan lehet az óvodáskorú vagy általános iskolás gyerekekkel olyan viszonyt kialakítani szülőként, amiben nincsenek tabutémák, és ami segít abban, hogy a gyermek a felnőttkor küszöbén is hozzánk forduljon panaszával, kétségeivel.

Hasonlóan a gyerekneveléshez, a szexuális nevelésben is, nagyon eltérő értékrendet képviselhetnek a szülők. Bármilyen is legyen, ugyanazért a célért teszik, a gyerekeik egészséges mentális, szexuális fejlődéséért. Minden szülő szeretné gyermekét megóvni a szexuális bántalmazástól vagy a zaklatástól, a nem kívánt teherbeeséstől, a nemi betegség fertőzésektől.

A gyerekek felelős döntéshozatalának eléréséhez ideális, ha a családon belül a szülők és a gyerekek között – már a kezdetektől, a gyerekek kiskorától kezdve – bizalomra épülő, őszinte kommunikáció van, melyben a gyerek és szülő folyamatosan és nyitottan kérdezheti egymást bármiről. Ez a bizalom a feltétele annak, hogy ha rossz döntést is hoz a gyerek, akkor is merjen segítséget kérni a szülőktől.

A fiatalok aktív szexuális életének kezdete legtöbbször egybeesik a kortárscsoportok hatásának megnövekedésével, a határok próbálgatásával és az ezzel járó kilengésekkel, melyek gyakorta többféle kockázati magatartást is jelentenek. Ide tartozhat a tiltott legális – és illegális – szerek kipróbálása, mint a cigi, alkohol vagy más drogok, az internet és közösségi csatornák biztonságosságába vetett hit, vagy a kortárscsoportok és a családi normák összeegyeztethetősége.

Utóbbiban sokat segít, ha szülők az értékrendjük szerint, de őszintén, ítélezés nélkül tudnak meghallgatni, kommunikálni, véleményt nyilvánítani. A fiataloknak az ítélezésmentes ártalomcsökkentéssel segíthetünk a legtöbbet, és segíthetjük elő a kockázati magatartások lehetséges következményeinek mérséklését.

Elképzeltető azonban, hogy nem szülőként, hanem pedagógusként, gyermekvédelmi szakemberként, vagy egyszerűen ismerősként találkozunk olyan tinédzserekkel, akikkel a saját szüleik nem ápolnak bizalmi viszonyt, ezért velünk osztják meg kétségeiket, kérdéseiket. Fontos tudni, hogy jogilag nagy különbség van a 18 éven aluliak között: 16 éves kor alatt minden orvosi vizsgálatnál és egészségügyi döntésnél be kell vonni a szülőt vagy gondviselőt, míg 16 és 18 éves kor között a gyerek már önállóan is betekinthez a vizsgálati dokumentumokba, a felnőtt kísézőnek, akit magával visz, nem muszáj szülői kapcsolatban állnia vele.

Ha tehát egy tinédzser azzal tisztel meg minket, hogy elmeséli, milyen nehézségekkel küzd, hallgassuk végig, amit mond, ne vágjunk közbe, ne ítélkezzünk azonnal. Amikor meghallgattuk, biztosítsuk arról, hogy hálásak vagyunk a bizalmáért, és hogy körültekintően fogunk eljárni. Ha olyan dolgot hallunk tőle, ami beavatkozást igényel, például gyermekvédelmi jelzést kell tennünk, vagy rendőrséghez kell fordulnunk, beszéljük meg vele, hogy miért kell ezt tennünk, és miért nem tehetünk másként. Sose vonjunk be a szükségesnél több embert az ügybe, de ne menjünk el szó nélkül egy jelzés mellett sem!

Mit gondol a magyar társadalom a szexuális felvilágosításról? – Kutatási eredmények

Az UNICEF Magyarország megbízásából a Publicus Intézet 2020 májusában készített reprezentatív felmérést a szexuális nevelés témájában, kitérve a nemi betegségekkel kapcsolatos véleményekre is.

A válaszadók közül a legtöbben (35%) saját visszaemlékezéseik szerint kortársaktól, iskolatársaktól hallottak először a szexualitásról és az ehhez kapcsolódó témákról, 20 százalékuk emlékezett úgy, hogy a szülei, egyéb családtagjai beszéltek neki erről, és csak 14 százalék válaszolta azt, hogy először a tanáraitól hallott a témáról. Nem meglepő tehát, hogy a válaszadók kimagasló többsége (94%) szerint feladata a szülőknél a gyermekek szexuális nevelése, ezt a munkát nem lehet kizárólag az iskolára és a formális oktatási szereplőkre hagyni, de a válaszadók nagy többsége (82%) szerint a pedagógusoknak is részt kell venniük ebben a munkában.

Kisebbségben vannak azok, akik szerint az iskolában elegendő tudást tudnak szerezni a gyerekek a biztonságos szexről és a nemi betegségekről: a válaszadók 55 százaléka szerint a gyerekek sem a nemi betegségekről, sem a biztonságos szexről nem tudnak meg eleget az iskolában. A 18 éven aluli gyermeket nevelő válaszadóknak még rosszabb a véleménye ebben a kérdésben, 69 százalékuk felelt úgy, hogy a biztonságos szexről nem szereznek elég tudást a gyerekek az órákon, 74 százalékuk szerint pedig a nemi betegségekről sem hallanak eleget a diákok.

Már a nyugdíjas korosztály is úgy emlékszik vissza, hogy legnagyobb részben barátaiktól, iskolatársaiktól hallottak először szexualitással kapcsolatos témákról (39%), 11 százalékuknak tanáraik beszéltek róla először, 21 százalékuk pedig otthon, a szüleitől hallott a témáról. A

jelenleg a munkaerőpiacon aktív korosztálynál is hasonló a helyzet, bár 22 százalékuk a szülőktől, 15 százalékuk pedig a tanáraiktól hallottak először a szexualitásról, 32 százalékuk válaszolta azt, hogy barátaik, iskolatársaik avatták be őket a témába.

A felmérés eredményeiből jól látható, hogy a mai felnőttek gyerekkorukban az információk nagyobb részét iskolatársaiktól, barátaiktól szerezték, és véleményük szerint az iskola a mai napig nem biztosít elegendő tudást a gyerekek részére ebben a témában. Miközben fontosnak tartják azt, hogy a tanórak keretein belül is téma legyen a biztonságos szex vagy a nemi betegségek, abban is egyetértenek, hogy a szexuális edukáció nem kizárólag az iskola felelőssége, a szülőket is aktívan be kell vonni a folyamatba.

Egy app az erőszakról – UNICEF HelpAPP

Az UNICEF Magyarország a világon elsőként fejlesztett ki egy olyan mobiltelefonos alkalmazást, ami erőszak helyzetekben azonnali segítséget nyújt a gyermekeknek. Ha a gyermeket bántják, vagy veszélyben van, egyetlen gombnyomással segítséget hívhat, vagy elküldheti GPS koordinátáit. Az alkalmazás segítségével tanácsot kérhet arra is, mit mondjon, vagy mit tegyen a gyermek, ha erőszak érte, vagy segíteni szeretne valakit, akit erőszak ért.

A gyermekek az elhanyagolás, bántalmazás és erőszak leggyakoribb áldozatai, akár fizikai, akár érzelmi, lelki erőszakról van szó. Az erőszak nagyon gyakran a családon belül történik, vagy ismerősök követik el – ami különösen romboló hatású lehet. A kisgyermekek a legvédtelenebbek ezekben a helyzetekben. Ők tudnak legkevésbé ellenállni az erőszaknak. Ők értik legkevésbé, hogy mi történik velük. Ők képesek legkevésbé védelmet kérni másoktól.

A nélkülözés mellett a bántalmazás és az erőszak a gyermekek életének, jóllétének legkomolyabb veszélyeztetői.

Magyarországon minden tizedik gyermek veszélyben él az öt évi erőszak miatt. Minden második gyermek belekeveredett már verekezésbe az iskolájában. Minden hónapban belehal 3 gyermek az öt évi erőszak miatt.

A gyermekekkel szembeni erőszak mindenhol ott van. Csak nem vesszük észre, vagy nem akarjuk észrevenni. A gyermekbántalmazás legtöbbször zárt ajtók mögött zajlik, és rejtve marad. Láthatatlan. Pedig mindannyiunk közös ügye, hogy ez ne maradjon így.

Az UNICEF hisz abban, hogy mindenkinek joga van az erőszakmentes gyermekkorhoz. Hiszünk abban is, hogy minden gyermeket megillet a védelem a fizikai, az érzelmi, a szexuális erőszaktól és az elhanyagolástól. A gyermekbántalmazás teljes mértékben megelőzhető!

A HelpAPP mobil alkalmazás segít az erőszakhelyzetek felismerésében, elkerülésében és kezelésében. Az alapvető funkciók mellett (segélyhívó, pánik gomb, helyzetjelzés) az applikációval a gyermekek elsajátíthatják az erőszakmentes megoldási módokat, rátanulhatnak a konfliktusrendezés pozitív technikáira.

Az UNICEF Magyarország azért fejlesztette ki a HelpAPP-et, mert a 21. század gyermekei a digitális világ gyermekei. A legnagyobb természetességgel használják a mobiltelefonokat, számítógépeket, internetet. Ha segíteni akarunk nekik, azt a nyelvet kell megtanulnunk, amit ők beszélnek. Azokat az eszközöket kell használnunk, amelyeket ők használnak.